

Izhaja vsaki četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 62 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

GOSPODAR.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Oznani se prijemajo,
plača za vrstico je 10 k.
in za kolek 30 k.

"Poduk v gospodarstvu bogati deželo."

Štv. 23.

V Mariboru 4. junija 1868.

Tečaj II.

Razsodba.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja je c. k. okrožna sodnija Celjska ko sodni dvor v kazenskih zadevah 28. sušca 1868 pod predsedom dež. sodnije svetovalca Stiger-ja v nazočnosti gg. svetovalcev Martinak-a in Schmied-a ko sodnikov in pismovodja avskultanta Ulepič-a na podlagi zatožnega pisma c. k. državnega urada Celjskega 11. februarja 1868 št. 1256, s katerim je bil dr. Matija Prelog kot odgovorni vrednik v Mariboru izhajajočega časopisa „Slovenski Gospodar“ in Slavomil Janžič kot tiskar istega lista zavolj pregreška postave za tisk v zatožljivost postavljen, 28. dan sušca t. l. začeti in tisti dan dognani ustmeni končni obravnavi in po predlogih državnega pravdnika gosp. dr. Mulej-a in zagovornika dr. Srnce-a za prav spoznala:

I. Sostavek, ki se pod naslovom „Slovenci“ nahaja v II. listu v Mariboru izhajajočega časopisa „Slovenski Gospodar“ od 9. prosinca l. 1868 ustanovi pregrešek bunjenja in pregrešek k sovražljivosti soper narodnosti po §§. 300 in 302 kaz. postave.

II. Prepove se po §. 36 postave za tisk, da bi se ovi sostavek dalje razglasil.

III. Zatoženca gospoda dr. Matija Prelog, praktičen zdravnik v Mariboru in vrednik „Slovenski Gospodarja“, in Slavoljub Janžič, ki ga tiska, nista kriva prej omenjenih pregreškov.

IV. Ali gospod dr. Matija Prelog, kakor odgovorni vrednik „Slovenskega Gospodarja“, je kriv prestopka zanemarjenja dolžne pazljivosti in skerbi, kaznjivega po §i 32, zakona o tisku, in se obsodi po §§. 33 in 35 post. za tisk, da plača za kazen 30 goldinarjev zagotovščine, da mu zapade 60 goldinarjev zagotovščine in da poverne stroške za kazensko pravdo in zveršbo po besedah §. 341 reda kazenske pravde in cesarkega ukaza od 2. junija l. 1859 — v državnem zakoniku — list 105.

V. Ta obsodba se mora natisniti v osmih dnevih potem ko postane pravoveljavna na prvi strani „Slov. Gospodarja“ — §. 39 post. za tisk.

Vzroki.

V Mariboru izhajajoči časopis „Slov. Gospodar“, ki ga vreduje gosp. dr. Matia Prelog je prinesel v svojem drugem listu tega tečaja od 9. prosinca članek, kateremu je bil napis: „Slovenci“. Ta članek terdi o vladi in nje organih očitne neistnosti, namreč vlada pripušča da se primorski Slovenci po laških življih zatirajo — uradništvo je krivo, da se zaničuje slovenski jezik in narodnost in scer po privoljeni vlade, ktera Slovence iz števila živočih narodov zbrisati, ter v Nemce spremenite hoče („in na primorju koder strašno pritiska laški živelj našo narodnosti po dopuščenju bečke vlada.“). Naj večji vzrok ponemčevanju in zaničevanju našega jezika in narodnosti je bil in še je nemško in nemškutarsko uradništvo na Slovenskem nevedoče slovenski, ktero že za Slovence že od davne dobe pisari po nemškem, kar je tudi nemška bečka vlada vdobrila, hoteča nas zbrisati iz števila živočih narodov, hote nas spremeniti v Nemce).

Vidi se, da je tako breztemeljno obdolževanje pripravno, spodbujati saj v malo vedenem delu ljudstva merzost in zaničevanje vlade in njenih organov; objektivno zapopadajo torej ove besede v sebi pregrešek podšuntovanje po §. 300 kaz. postave.

Dalje se lahko spoznava, da kaže ves članek nekako strast proti Nemcem, Lahom in Vogrom, in da izrekuje znamenito sovražnost. Kakor je že rečeno, obdolžujejo se Lahi,

da zatirajo slovenske primorce, o Nemcih se pravi, da so predrzno ošabni in da „požirajo Slovence“, o Vogrih se govori, kakor o „nepravičnih“ ter požirajočih Slovence. Ker se po takih besedah izcimijo sovražne razmere in misli med narodi, zato ustanovijo djanski pregrešek draženja k sovražljivosti proti narodnostim po §. 302 kaz. postave.

Subjektivno sta zavolj teh pregreškov pod zatožbo djana dr. Matia Prelog, kot odgovorni vrednik „slovens. Gospodarja“ in Slavomil Janžič, kteri ta časopis tiska, ali sodnija nju je morala teh pregreškov nedolžna spoznati, ker sta obadva tajila, da bi bila članek, prej ko se je natisnil, prebrala, in ker se potem takem ne da dognati, da bi ga bila vedoma razglasila: Znabiti, da je gospod dr. Prelog v začetku leta z oskerbovanjem svojega časopisa kot vrednik in zdravnik polne roke dela imel, in da je omenjeni članek, ki mu ga je poslal njemu znani dopisnik, natisniti dal, ne prebravši njega. Verjetno je pa tudi, da ga tudi gospod Janžič, kot gospodar tiskarnice ni bral, ampak da je prepustil ne umé slovenski, tiskovanje II. lista časopisa „Slov. Gospodar“ popolnoma svojemu zlagarju. Ker se pa nesresničnost vsega tega dokazati ne da, se ni mogla sodnija prepričati, sta li zatoženca kriva, ter ju je v tem obziru nedolžna spoznala, posebno ker je Slavoljub Janžič tiskarjeve dolžnosti, zapovedane v §§. 9 in 17 tisk. postave, dopolnil, ter na tiskopisu zaznamoval tverdko in kraj, kjer je bil list natisnjen, in ravno tako tudi izročil zapovedan primerek varstveni oblastnji.

Ker je pa dr. Matija Prelog sam obstal, da ni prebiral članka, in ker ni hotel imenovati pisatelja, je dokazno, da je kot odgovorni vrednik „Slov. Gospodarja“ zanemaril dolžno pazljivost in skerb, zapovedano po §. 32 post. za tisk.

Če se pomisli, da ni nobene obtežnje, da je bilo dosihdobno življenje dobroglasito, in da se je časopis le redkoma nahajal med ljudstvom, tako je izmera kazni opravičena.

Razsodba zavolj stroškov za kazensko pravdo in zveršbo je vpoterjena v postavi.

V Celji dne 28. sušca 1868.

Stiger l. r.

Ullepitsch l. r.

Visoka c. k. predsodnija v Gradcu je z ukazom od 21. malega travna 1868 št. 4885 presočno pritožbo zaverгла, ter to obsodbo zavolj pervosodnjih vzrokov popolnoma poterdila.

C. k. okrožna sodnija Celjska dne 1. vel. travna 1868.
Vest l. r.

Svečanost pokladanja temeljnega kamena českemu gledišču v Pragi.

(Dalje.)

Taki po deveti je naznanjalo pokanje možarjev na Žižkovem bregu, da je prevod začel iti od hiše invalidov. Na enkrat se začne muzika od 40 band, ki so bile razdeljene po celem prevodu in ki so godle same slovanske pesmi, v prevodu je bilo gledati više 200 različnih lepih bander.

Pred prevodom se je peljal v odprti kočiji član odbora slovesnosti g. dr. Kučera na jedni strani poleg kočije je jezdil sokolovec na drugi pa eden član odbora slovesnosti. V prevodu je naj naprej šla banda mestjanskih ostrostrelcev v prazniški obleki, za njo je šla banderija Hanakov. Lepi jihovi konji so imeli upletene črle trake v grivah. Polo-